

Удовиченко О. С., ген. директор; доц.
ПрАТ Інститут «Харківський ПромбудНДПроект»;
Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова

РОЗДІЛ «ВИРОБНИЧА ТЕРИТОРІЯ» ДБН «МІСТОБУДУВАННЯ. ПЛАНУВАННЯ І ЗАБУДОВА ТЕРИТОРІЙ»

Розділ «Виробнича територія» ДБН «Містобудування. Планування і забудова територій» розроблено на заміну ДБН Б.2.4-3-95 «Генеральні плани сільськогосподарських підприємств», ДБН Б.2.4-4-97 «Планування та забудова малих сільськогосподарських підприємств та селянських (фермерських) господарств», СНиП II-89-80 «Генеральные планы промышленных предприятий». Значний вплив на розробку розділу поклали: Закон України «Про індустриальні парки», Закон України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків», Закон України «Про інноваційну діяльність». Містобудівна проблематика ще не вичерпана і набуває особливого значення в аспекті вирішення питань оновленого функціонального використання промислових територій, що мають високий містобудівний потенціал. Сьогодні, в умовах становлення нових соціально-економічних відносин в Україні, як ніколи необхідне впровадження містобудівної політики, спрямованої на стимулювання раціонального використання земельних ресурсів. З іншого боку, залучення інноваційних технологій зумовлює потреби в особливих, науково обґрунтованих змінах планування промислових територій та прилеглих до них міських територій. Таким чином, актуальність визначається:

- 1) нагальною необхідністю освоєння, інноваційного розвитку та реновації промислових територій, що на сучасному етапі розвитку містобудування стали значним потенціалом для формування нових громадських, селищних та інших утворень;
- 2) важливістю впровадження інноваційних технологій, наукових ідей, залучення міжнародних інвестицій і світового капіталу до процесу містобудівного перетворення промислових територій;
- 3) необхідністю ефективного використання інженерних та територіальних ресурсів з урахуванням широкого вживання ресурсозберігаючих технологій в промислових зонах.

У Європі з кінця ХІХ століття існують індустриальні парки, які дають десятки тисяч робочих місць і неабияке щорічне збільшення макропоказників кожної з країн. Відповідно до Закону України «Про індустриальні парки», індустриальний (промисловий) парк – це визначена ініціатором створення індустриального парку відповідно до містобудівної документації облаштована відповідною інфраструктурою територія, у межах якої учасники індустриального парку можуть здійснювати господарську діяльність у сфері промислового виробництва, а також науково-дослідну діяльність, діяльність у сфері інформації і

телекомунікації. В основу створення та діяльності індустріальних парків закладено територіальний принцип. Технополіс – являє собою місто, міський район або частину району з особливою просторово-технічною і виробничою організацією, що відповідає завданням перетворення промислового виробництва, концентрації високих наукоємних технологій, об'єднуючий сфери праці, житла, освіти.

Містобудівний розвиток інноваційних територій передбачає:

а) розроблення містобудівної документації щодо розвитку промислових зон, промислових районів, груп підприємств, формування технопарків, виробничих та інноваційно-технологічних кластерів, індустріальних (промислових) парків, територій інноваційного розвитку;

б) розроблення програми перспективного розвитку промисловості, галузі (регіону, поселення);

в) раціональне використання земельних ресурсів за планом земельно-господарського устрою територій;

г) стимулювання раціонального використання земельних ресурсів;

д) трансформацію виробничих територій з метою підвищення ефективності їх використання;

є) реконструкцію об'єктів інженерного забезпечення виробничих територій шляхом впровадження методів ефективного використання інженерних та територіальних ресурсів з широким застосуванням ресурсозберігаючих технологій;

ж) оздоровлення річок і водойм шляхом винесення за межі бережних захисних смуг виробничих об'єктів, а також забезпечення відповідного режиму та умов використання промислових підприємств, розташованих на суміжних з водоохоронними зонами територіях;

з) розроблення містобудівної документації і заходів з ліквідації відвалів ливарного та інших виробництв шляхом переробки і утилізації, подальшого проведення санації та рекультивациі земель, визначення можливості їх подальшого використання.

и) розроблення пропозицій щодо оптимізації транспортних схем промислових формувань з урахуванням змін вантажообігу, пасажирських потоків, трансформації підприємств і чисельності працюючих.

При розробці містобудівної документації рекомендується враховувати наступні програми: - районні програми інноваційного розвитку промисловості; - галузеві програми інноваційного розвитку промисловості; - цільові програми випуску інноваційної продукції в місті; - функціональні програми забезпечення інноваційного розвитку промисловості. В основі інноваційного розвитку міста лежить системна, комплексна організація впровадження інновацій, яка є результатом наукових досліджень і розробок. Інноваційна політика повинна визначати стратегію розвитку міста. Даний розділ ДБН можна вважати перехідним і з набиранням досвіду інноваційного розвитку виробничих територій має бути удосконаленим та конкретизованим.